उत्तराखण्ड–संस्कृत–विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्
द्विवर्षीयः आचार्यपाठ्यक्रमः
स्वशास्त्रसम्बद्धमुख्य पाठ्यक्रमः (Discipline Specific Core Course)
विषय : पुराणेतिहासः

पूर्णांकाः–100
सैद्धान्तिक–75
आन्तरिकमूल्यांकन–25

प्रथमसत्रम्

प्रथमपत्रम् DSCC–1	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भागवतमहापुराणम् (चतुर्थस्कन्धः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमतः सप्तमध्यायपर्यन्तम्।	15	
2	अष्टमतः चतुर्दशाध्यायपर्यन्तम्।	15	
3	पंचदशतः एकविंशाध्यायपर्यन्तम्।	15	
4	द्वाविंशतः सप्तविंशत्यध्यायपर्यन्तम्।	15	
5	अष्टाविंशतः एकत्रिंशत्यध्यायपर्यन्तम्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

द्वितीयपत्रम् DSCC–2	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्वाल्मीकीयं रामायणम् (बालकाण्डम्)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमसर्गतः चतुर्दशसर्गपर्यन्तम्।	15	
2	पंचदशसर्गतः अष्टाविंशसर्गपर्यन्तम्।	15	
3	एकोनत्रिंशसर्गतः द्विचत्वारिंशसर्गपर्यन्तम्।	15	
4	त्रिचत्वारिंशसर्गतः षट्पंचाशत्तमसर्गपर्यन्तम्	15	
5	सप्तपंचाशत्तमसर्गतः सप्तसप्ततितमसर्गपर्यन्तम्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

तृतीयपत्रम् DSE–1	पाठ्यग्रन्थः–महाभारतम् (शान्तिपर्वान्तर्गतराजधर्मानुशासनपर्व–प्रथमतः त्रिंशाध्यायपर्यन्तम्)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमसर्गतः षष्ठसर्गपर्यन्तम्।	15	
2	सप्तमसर्गतः द्वादशसर्गपर्यन्तम्।	15	
3	त्रयोदशसर्गतः अष्टादशसर्गपर्यन्तम्।	15	
4	एकोनविंशसर्गतः चतुर्विंशसर्गपर्यन्तम्।	15	
5	पंचविंशसर्गतः त्रिंशसर्गपर्यन्तम्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

चतुर्थपत्रम् DSE–2	पाठ्यग्रन्थः–पुराणविद्याविवेचनम् भारतीयदर्शनशास्त्रस्येतिहासः (चार्वाकजैनबौद्धदर्शनानि)	पूर्णांकः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	पुराणानां परिचयो विकासश्च।	15	
2	पुराणानां सामाजिकी उपयोगिता।	15	
3	चार्वाकदर्शनम्।	15	
4	बौद्धदर्शनम्।	15	
5	जैनदर्शनम्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

पंचमपत्रम् IAPC-1	पाठ्यग्रन्थः–शोध परियोजना/लघुशोध प्रबन्ध	पूर्णांकः 100	क्रेडिट 06
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट

द्वितीयसत्रम्

प्रथमपत्रम् DSCC–3	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्देवीभागवतमहापुराणम् (प्रथमस्कन्धः)	पूर्णांकः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमतः चतुर्थमध्यायं यावत्।	15	
2	पंचमतः अष्टममध्यायं यावत्।	15	
3	नवमतो द्वादशमध्यायं यावत्।	15	
4	त्रयोदशतः षोडशमध्यायं यावत्।	15	
5	सप्तदशाध्यायतोऽन्त्यं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

द्वितीयपत्रम् DSCC–4	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्वाल्मीकीयरामायणम् (सुन्दरकाण्डम्)	पूर्णांकः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमतः त्रयोदशसर्गं यावत्।	15	
2	चतुर्दशतः अष्टाविंशसर्गं यावत्।	15	
3	एकोनत्रिंशतः द्विचत्वारिंशसर्गं यावत्।	15	
4	त्रिचत्वारिंशतः षट्पंचाशत्तमसर्गं यावत्।	15	
5	सप्तपंचाशत्तमतः अष्टषष्टितमसर्गं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

तृतीयपत्रम् DSE–3	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भागवतमहापुराणम् (दशमस्कन्धस्य पूर्वार्द्धभागः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमतः दशममध्यायं यावत्।	15	
2	एकादशतः विंशमध्यायं यावत्।	15	
3	एकविंशतः त्रिंशमध्यायं यावत्।	15	
4	एकत्रिंशतः चत्वारिंशमध्यायं यावत्।	15	
5	एकचत्वारिंशतः एकोनपंचाशत्तममध्यायं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

चतुर्थपत्रम् DSE–4	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भागवतमहापुराणम् (पंचमस्कन्धः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमतः पंचममध्यायं यावत्।	15	
2	षष्ठतः दशममध्यायं यावत्।	15	
3	एकादशतः पंचदशमध्यायं यावत्।	15	
4	षोडशतः विंशमध्यायं यावत्।	15	
5	एकविंशतः षड्विंशमध्यायं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

पंचमपत्रम् IAPC-2	पाठ्यग्रन्थः–शोध परियोजना/लघुशोध प्रबन्ध	पूर्णांकाः 100	क्रेडिट 06
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट

तृतीयसत्रम्

प्रथमपत्रम् DSCC–5	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भागवतमहापुराणम् (एकादश–द्वादशस्कन्धौ)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	एकादशस्कन्धे प्रथमतः दशमध्यायं यावत्।	15	
2	एकादशस्कन्धेएकादशतः विंशमध्यायं यावत्।	15	
3	एकादशस्कन्धेएकविंशतः एकत्रिंशमध्यायं यावत्	15	
4	द्वादशस्कन्धे प्रथमतः षष्ठमध्यायं यावत्।	15	
5	द्वादशस्केन्धे सप्तमतः त्रयोदशमध्यायं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

द्वितीयपत्रम् DSCC–6	पाठ्यग्रन्थः–अग्निपुराणम् (एकविंशतितमादध्यायात् सप्तदशोत्तरैकशततममध्यायं यावत्)	पूर्णांकः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	एकविंशतितमादध्यायत् एकचत्वारिंशत्तममध्यायं यावत्।	15	
2	द्विचत्वारिंशत्तमादध्यायात् षष्टितममध्यायं यावत्।	15	
3	एकषष्टितमादध्यायात् नवसप्ततितममध्यायं यावत्।	15	
4	अशीतितमादध्यायात् अष्टनवतितममध्यायं यावत्।	15	
5	नवनवतितमाध्यायात् सप्तदशोत्तरैकशततममध्यायं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

तृतीयपत्रम् DSE–5	पाठ्यग्रन्थः–प्राचीनभारतस्येतिहासः स्वतन्त्रतासंग्रामस्येतिहासश्च (राजबलीपाण्डेय)	पूर्णांकः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	भारतीयवर्णव्यवस्थायाः स्वरूपम्।	15	
2	भारतीयाश्रमव्यवस्थायाः प्रकाराः।	15	
3	भारतीयपौराणिकसंस्कृतेः स्वरूपम्।	15	
4	स्वतन्त्रतासंग्रामस्य महत्त्वपूर्णाः व्यक्तयः (महात्मागाँधी, बालगंगाधरतिलकः, पंमदनमोहनमालवीयः, सुभाषचन्द्रबोसः)	15	
5	स्वतन्त्रतासंग्रामस्य महत्त्वपूर्णाः व्यक्तयः (एनी. बेसेन्ट, भगतसिंहः, चन्द्रशेखरआजादः, विवेकानन्दः, गुरुगोलवलकरः)	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

चतुर्थपत्रम् DSE–6	पाठ्यग्रन्थः–महाभारते वनपर्व (नलोपाख्यानम्)	पूर्णांकः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमतः पंदशमध्यायं यावत्।	15	
2	षोडशतः अष्टाविंशतितममध्यायं यावत्।	15	
3	नलोपाख्यानमहत्त्वम्।	15	
4	नलकथाविस्तारः।	15	
5	वनपर्वणो महत्त्वम्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

पंचमपत्रम् IAPC-3	पाठ्यग्रन्थः–शोध परियोजना/लघुशोध प्रबन्ध	पूर्णांकः 100	क्रेडिट 06
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट

चतुर्थसत्रम्

प्रथमपत्रम् DSCC–7	पाठ्यग्रन्थः–स्कन्दपुराणम् (केदारखण्डः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	अध्यायाः 1 तः 15।	15	
2	अध्यायाः 16 तः 30।	15	
3	अध्यायाः 31 तः 40।	15	
4	केदारक्षेत्रवर्णनम्।	15	
5	स्कन्दपुराणस्य वैशिष्ट्यम्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

द्वितीयपत्रम् DSCC–8	पाठ्यग्रन्थः–अग्निपुराणम् (151 तमाध्यायात् 217 तममध्यायं यावत्)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	151 तमाध्यायात् 164 तममध्यायं यावत्।	15	
2	165 तमाध्यायात् 177 तममध्यायं यावत्।	15	
3	178 तमाध्यायात् 190 तममध्यायं यावत्।	15	
4	191 तमाध्यायात् 203 तममध्यायं यावत्।	15	
5	204 तमाध्यायात् 217 तममध्यायं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

तृतीयपत्रम् DSE–7	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्वाल्मीकीयरामायणम् (अयोध्याकाण्डम्)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमतः चतुर्विंशाध्यायपर्यन्तम्।	15	
2	पंचविंशतः अष्टचत्वारिंशाध्यायपर्यन्तम्।	15	
3	एकोनंपंचाशतः द्विसप्ततितमाध्यायपर्यन्तम्।	15	
4	त्रिसप्ततितमतः षण्णवतितमाध्यायपर्यन्तम्।	15	
5	सप्तनवतितमतः एकोनविंशत्यधिकशततमाध्यायपर्यन्तम्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

चतुर्थपत्रम् DSE–8	पाठ्यग्रन्थः–वाक्परीक्षा	पूर्णांकः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	साङ्ख्य–योग–न्यायदर्शनपरिचयः।	15	
2	वैशेषिक–मीमांसा–वेदान्तदर्शनपरिचयः।	15	
3	शाण्डिल्यभक्तिसूत्रे 1 तः 40 तमसूत्रपर्यन्तम्।	15	
4	शाण्डिल्यभक्तिसूत्रे 41 तः 80 तमसूत्रपर्यन्तम्।	15	
5	शाण्डिल्यभक्तिसूत्रे 81 तमसूत्रतः अन्त्यं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्रयाः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

पंचमपत्रम् IAPC-4	पाठ्यग्रन्थः–शोध परियोजना/लघुशोध प्रबन्ध	पूर्णांकः 100	क्रेडिट 06
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट

(डॉ सुरेन्द्र पत्त)
संयोजक

(डॉ ज्ञान प्रकाश भट्ट)
सदस्य

(प्रो. मनोज कि[illegible])
संयोजक